

LBRIS

We know
books

Culorile Sunetelor

Muzica și artele vizuale

editura rao

Cuprins

Prefață

de Irina-Margareta Nistor

1. A șaptea artă, varietate, sunet, fantezie și culoare

Culorile Sunetelor, un raid muzical în lumea celei de-a șaptea arte!

de Radu Lupașcu

Anii '60: Între „West Side Story“ și „Easy Rider“

de Emil Răducanu

Filmul muzical sub... „Seceră și ciocan“

de Nelu Stratone

Jazz-ul și filmul de desene animate

de Johnny Bota

„You Don't Miss Your Water“ (Documentele bluesului)

de Radu Lupașcu

Muzica de film la Hollywood

de Ioan Big

Muzica country și eroii ei

de Ovidiu Moldovan

Biopicul: Repere dintr-o nișă aparte

de Mircea Giurgiu și Ioan Big

2. Dialoguri, schimburi de păreri pro și contra

Viorel Cosma: „Filmul muzicii românești“
de Ioan Big și Radu Lupașcu

Adrian Enescu: „Sunet și culoare“
Interviu de Ioan Big și Radu Lupașcu

Dan Andrei Aldea: „Adevărul și tot adevărul“
Interviu de Radu Lupașcu și Ioan Big

Mircea Florian: „Muzică, film, teatru și sincretism audiovizual“
Interviu de Nelu Stratone și Radu Lupașcu

Nicu Alifantis: „Vălvătaia molcomă“
Interviu de Ioan Big și Radu Lupașcu

Vlaicu Golcea: „Periplu în timpul muzical“
Interviu de Ioan Big

Hanno Höfer: „Între bulz și knödeli“
Interviu de Ioan Big

Horea Murgu: „Alchimia și metafizica sunetelor“
Interviu de Ioan Big

Irina-Margareta Nistor: „Generația VHS între comunism și consumism“
Interviu de Ioan Big

Ada Solomon: „Producătorul ju(de)cător“
Interviu de Ioan Big

Cristian Comeagă: „Calitatea după DOP“
Interviu de Ioan Big

Mircea Daneliuc: „Imaginea și cuvântul“
Interviu de Radu Lupașcu și Ioan Big

Nae Caranfil: „Cinema anti-nachos“
Interviu de Ioan Big

Ovidiu Georgescu: „Stropi de magie în praful realității“
Interviu de Ioan Big

Oana Pellea: „Logica emoțiilor“
Interviu de Ioan Big

Medeea Marinescu: „Charme & Talent“
Interviu de Ioan Big și Radu Lupașcu

Vlad Ivanov: „Diamante fără floricele“
Interviu de Ioan Big

Gelu Nițu: „Vocația din Casa Zoikăi“!
Interviu de Radu Lupașcu

Alexandru Darie: „Diplomatul rebel“
Interviu de Ioan Big

Gavriil Pinte: „Ars Acustica“
Interviu de Radu Lupașcu

Dan Spînu: „Făt-Frumos și Rock-ul“
Interviu de Carmen Chelaru și Radu Lupașcu

Laurențiu Burlacu: „Restaurarea ființei umane“
Interviu de Radu Lupașcu

Grid Modorcea: „Singurătatea alergătorului de cursă... cultă“

Interviu de Ioan Big

3. Cele șase simțuri ale Culoilor Sunetelor

Ave Maria! – Maria Cebotari și filmul

de Aurelian Dănilă

Mintea cinemuzicală, soundtrack și psihologie

de Marius-Christian Burcea

Young D'Or – Interviu cu Cristian Mungiu

Interviu de Relu Bălașu

Și așa mai departe

de Denis Dinulescu

La răscruce de alb și negru

de Gabriel Petric

Roman de gare – Interviu cu Claude Lelouch

de Radu Lupașcu

Koyaanisqatsi

de V. R. Cantacuzu

Morricone. Când muzica de film devine artă în sine

de Sever Voinescu

Aventurile surroundofilului singuratic

de Dumitru Ungureanu

Declarație Pro-Anime

de Silvia Big

Easy Rider Out of Season – Interviu cu Dennis Hopper

de Alin Ludu Dumbravă

Pink Floyd - More

de V. R. Cantacuzu

Experimentul psychedelic în cinematografie

de Costin Grigoraș

Nazi Home Cinema

de Ioan Big

Trilogia Millenium: Feminism și globalizare de Popular Culture

de Iaromira Popovici

Legenda lui 1900

de V. R. Cantacuzu

Interferența artelor

de Grid Modorcea

LBPIS Culoarele Sunetelor, un raid muzical în lumea celei de-a șaptea arte!

Cuvânt înainte de Radu Lupașcu

Pentru o bună parte a lumii, filmul a fost într-adevăr o uzină de fabricat vise, conserve de vise. La început, vise sepia. Pe urmă tehnicolor, iar spre dimineață, înainte de ora trezirii, coșmaruri... (Ecaterina Oproiu)

Nu v-ați săturat de politică? Nu vă este jenă cu oamenii politici ai noii orânduiri de după anul 1989? Nu vă este rușine când depășiți granițele țării? Avem noi staruri? Avem vedete? Avem film și muzică de nivel 2015? Artă, cu adevărat, cinematografică!? Avem oameni gospodari? Avem valori în politică? Avem patrioți? Ce avem noi de fapt? Nu vom mai aminti aceste perpetue chinuri. Vom vorbi despre frumoase reverii muzicale, despre încântătoare tablouri din vis și despre conceptele unor generații. Viziune, libertate, educație, cultură, spirit, ironie, evoluție, tehnologie, bucurie, fantezie. Nimic nu este întâmplător. Istoria celei de-a șaptea arte așijderea. Tehnologia care a stat la baza dezvoltării ei, întocmai. Scopul unui film este stimularea imaginației cinefilului prin teleportarea sa în situația dată, fie ea comică, tragică, adevărată sau pură fantezie. Povestea cărții *Culoarele Sunetelor* începe acum. În trei părți. A șaptea artă, varietate, sunet, fantezie și culoare. Interviuuri, schimburi de păreri pro și contra. *Cele șase simțuri ale CULORILOR SUNETELOR.*

În anul 1902, Georges Méliès a realizat pelicula „*Le Voyage dans la Lune*”, care poate fi o primă înfățișare a filmului. O fantezie regizorală, un punct de plecare pentru un raid muzical creat de colecționari, cinefili și profesioniști ai celei de-a șaptea arte. Cititorul va alege tema preferată și se va convinge sau nu de obiectivitatea, respectiv, subiectivitatea autorilor. Redactorii Artei Sunetelor și invitații lor vor propune survolarea vârfului aisbergului, lăsând aprofundarea fenomenologică pe seama celor de specialitate. Fiecare subiect în parte ar putea fi tratat în câte un volum separat. Varianta de față poate reprezenta un îndrumar și un far călăuzitor spre adevărul artei cinematografice. *Culoarele Sunetelor* dezvăluie acele repere cinematografice care au stat la baza unui fenomen social, drept care pot fi și astăzi o pildă vie a istoriei filmului. Pe scurt, acele capodopere

care trebuie văzute de fiecare generație în parte. Este proba care *ne* certifică existența și *nu* ne ține prizonieri în comoda ignoranță. Pe fiecare dintre noi. Scriitori sau cititori.

„În fiecare din noi doarme un geniu. Și cu fiecare zi, tot mai adânc și mai adânc.”

A șaptea artă, certitudine, fantezie și culoare. Altfel spus, filme muzicale și coloane sonore care au schimbat lumea. Încă de la prima sa apariție, filmul muzical „*Show Boat*” - în cele trei versiuni din 1929, 1936 și 1951 - a deschis calea către divertisment! Cea din urmă, a orientat apetitul americanilor pentru acest nou teatru-cântat-filmat și a umflat buzunarele producătorilor gigantului MGM. Un model care a fost urmat de nu mai puțin celebrele „*Singin' in the Rain*” (Gene Kelly, 1952) și „*Seven Brides for Seven Brothers*” (Stanley Donen, 1954). Coregrafii de excepție, montaje cum rar poți vedea astăzi și interpretări de răsunet ce și-au păstrat prospețimea! De la primul film cu sonor sincronizat, „*The Jazz Singer*” din 1927 (Alan Crosland), compozitorii de muzică de film au căutat partiturile muzicale adecvate ce-au surprins stări umane sau sociale diverse: curajul, emoția, misterul, mirarea, spaima, bucuria, petrecerea, tristețea, măreția, decadența, suspansul, infrațiunea, gelozia, dragostea, ura, erotismul, etnia, tradiția, etc, etc. Pe scurt, încadrarea deplină în peisagistica filmului.

Prima coloană sonoră care a intrat în desaga negustorilor a fost „*Snow White and the Seven Dwarfs*”, realizată în anul 1938. Verigă după verigă, lanțul „trofic” al negoțului crește. Un desen animat clasic, povestea poveștilor, pe care impertinența unei părți din mass-media îl ridiculizează nejustificat. Sunt multe discuții pe tema violenței desenelor animate și în special a mesajului acestora, profund neînțeles, receptat greșit de unii părinți și compromițând o educație temeinică. Același lucru pe care l-au făcut comuniștii cu față umană, când au hotărât ei, după 1989, că tot ce-a fost înainte trebuie distrus din temelii, neoferind soluții, nepunând nimic în loc și lăsând la voia întâmplării o țară care i-a hrănit (sau poate au oferit-o pe tavă cuiva)...

„*Meet Me in St. Louis*” al regizorului Vincente Minnelli, realizat în 1944, compune, din scurte povestiri, candoarea și fascinația filmului muzical de familie, în sunetul și culoarea epocii taioarelor de damă și a costumelor bărbătești, atent

potrivite fiecărui moment sau întâmplări ale zilei. O probă de respect pentru artă și pentru ființa umană.

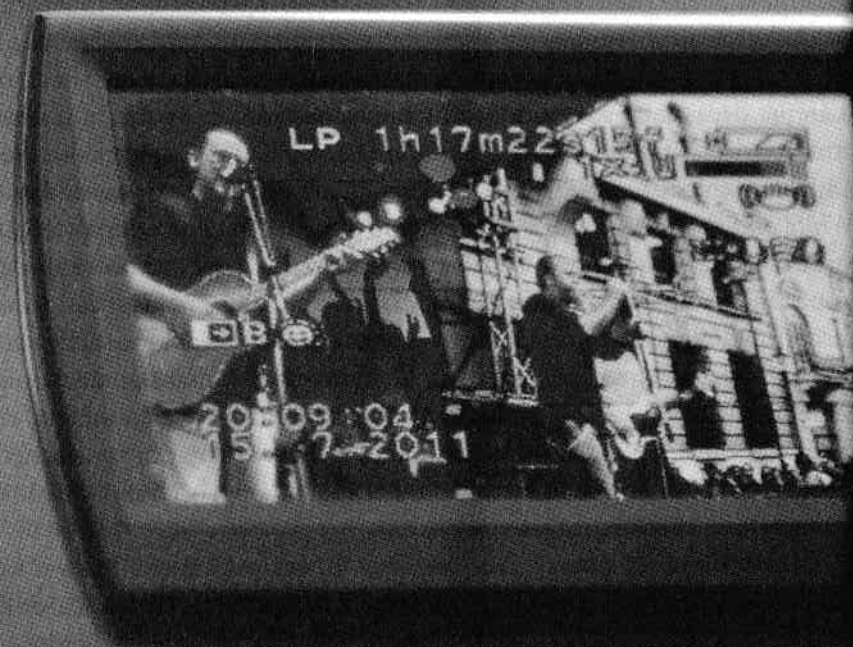
Transpunerea muzicalului de pe Broadway, „*West Side Story*“, s-a dovedit a fi o capodoperă a genului, ce-a marcat atitudinea și conduita multor generații de adolescenți (Robert Wise, 1961). Un film clasic, cu toate ingredientele necesare triumfului poveștii lui William Shakespeare, Romeo și Julieta. De reținut că este singurul muzical deținător a **10 premii Oscar!**

În 1963, muzicalul „*Bye Bye Birdie*“ injectează spiritul rock în inocența și puritatea unei declarații de dragoste a unor liceeni, fixând, în plan secund, imaginea

mitului... Elvis. Avem vreun element comun cu filmul de debut al Teodorei Mares, „*Declarație de dragoste*“ (Nicolae Corjos, 1985)?! Avem! Muzica semnată Florin Bogardo. *Balada pescărușilor albaștri*. Nu caut repere istorice echivalente ci doar încerc să punctez starea emoțională versus recreativitatea societății americane.

Un film de artă care circula în vremea comunismului pe casele VHS este „*Blow-Up*“, de Michelangelo Antonioni (1966). Un film despre un fotograf plictisit care surprinde în fotografiile sale o crimă și a cărui anchetă îi oferă o ieșire din arealul *pop, drog & sex* în care se afundase. Nu este un film muzical, dar este o carte de vizită pentru Antonioni și un reper pentru Culorile Sunetelor, urmat îndeaproape de „*Zabriskie Point*“ (1970), un *road-movie* de senzație și de colecționat, în special

pentru fanii grupului **Pink Floyd** a cărui ambianță sonoră confirmă valențele psihedelice de mai târziu. Muzica (originală!) a filmului „*Blow-Up*“ este compusă de pianistul **Herbie Hancock**, unul din coloșii jazz-ului american. Pianist, compozitor, șef de orchestră, Hancock a realizat *soundtrack*-ul pentru „*Round Midnight*“, celebra dramă muzicală a lui Bernard Tavernier, regizor, actor și producător francez, foarte cunoscut pentru „*L'horloger de Saint-Paul*“, un film celebru care l-a consacrat în 1974, dar și pentru excepționalul documentar despre nașterea blues-ului, „*Mississippi Blues*“ (realizat împreună cu Robert Parrish, în 1983). „*Round Midnight*“ este o poveste muzicală, inspirată (parțial) din viața saxofonistului **Dexter Gordon** (care interpretează rolul eroului principal, Dale Turner) și din viața reală a două legende ale jazz-ului, saxofonistul Lester Young și pianistul Bud Powell. Printre alții, îi regăsim în film pe Martin Scorsese și Herbie Hancock. Revenind la „*Blow-Up*“, trebuie să amintesc de „eroii“ văzuți live în film, The Yardbirds (Jeff Beck, Jimmy Page, Chris Dreya, Jim McCarty și Keith Relf), fiind și primele imagini video „capturate“ în comunism cu rockeri adevărați...

Muzica trupei **Pink Floyd** a sonorizat și primele două pelicule din cariera regizorului Barbet Schroeder, „*More*“ (1969) și „*Obscured by Clouds*“ aka „*La Vallée*“ (1972). Era muzica anilor de început ai grupului londonez, ani psihedelici inspirați de răătătorul Barrett, pe care s-a așezat și consolidat primul album de rezistență, „*The Dark Side of the Moon*“.

Coloana sonoră ajută la definirea unui concept, road-movie, „*Easy Rider*“ (Roger McGuinn, 1969), într-o societate potrivnică libertății consumului de droguri și dezvoltării mișcării *hippie*. Același concept, pe fundalul sonor, a cinci mărețe partituri clasice pentru pian, în *Five Easy Pieces* (Bob Rafelson, 1970) impresionează privitorul cu povestea unui suflet torturat de incertitudine și deznădejde. O dramă despre disperare și regăsire, despre forța și vigoarea unui caracter labil, Bobby Dupea, (Jack Nicholson), în contradicție cu naivitatea unei partenere de excepție, Rayette (Karen Black).

Parfumul western-urilor spaghetti a fost dat de **Ennio Morricone** în atâtea pelicule de poveste! Împreună cu **Sergio Leone** a trasat liniile directe și a ocupat un teritoriu pentru posteritate. A scris peste 500 de coloane sonore, printre cele mai cunoscute la noi fiind: „*A Fistful of Dollars*“ (Sergio Leone, 1964), „*The Battle of Algiers*“ (Gillo Pontecorvo, 1966), „*The Hawks and the Sparrows*“ (Pier Paolo Pasolini, 1966), „*Once Upon a Time in America*“ (Sergio Leone, 1984), „*The Mission*“ (Roland Joffé, 1986), „*The Untouchables*“ (Brian de Palma, 1987), „*Cinema Paradiso*“ (Giuseppe Tornatore, 1988), „*La leggenda del pianista sull'oceano*“ (G. Tornatore, 1998), „*La migliore offerta*“ (G. Tornatore, 2013). Nu uităm să aducem aminte de sensibilul western „*Balada lui Cable Hogue*“ (Sam Peckinpah, 1970) care și-ar fi pierdut tot farmecul dacă nu ar fi fost creatorul coloanei sonore „*Star Trek*“, **Jerry Goldsmith**. Esența vieții într-o dramă romantică pentru eternitate (atâta câtă poate fi la nivel uman ...)

Película „*Cabaret*“ (Bob Fosse, 1972) este o altă piatră de hotar pentru filmul muzical. Subiectul - o poveste de dragoste în Berlin, în timpul republicii de la Weimar - și distribuția excepțională - Liza Minnelli, Michael York, Joel Grey - fac această dramă o țință pentru cititorii noștri și ai lor. Cele 7 oscaruri primite întăresc afirmația de la început.

„*Jesus Christ Superstar*“ (Norman Jewison, 1973) este un film muzical despre sfârșitul lui Isus, creat după opera rock cu același nume realizată de Andrew Lloyd Webber și Tim Rice în 1970. Se cunosc cel puțin cinci versiuni cu acest subiect, există

chiar și un serial, însă doar adaptarea lui Jewison este singura care merită luată în seamă.

Nici SF-urile nu puteau rămâne fără pistă de sunet adecvată. **John Williams**, partenerul atâtor producții George Lucas și Steven Spielberg - pentru care a câștigat 4 recunoașteri ale Academiei Americane de Film („*Jaws*“ 1975, „*Star Wars*“ 1977, „*E.T. the Extra-Terrestrial*“ 1982, „*Schindler's List*“ 1993) - a primit primul său Oscar pentru adaptarea spectacolului lui Jerry Bock de pe Broadway, „*Fiddler on the Roof*“, în 1971. O mărturie cinematografică, realizată de **Norman Jewison** despre o familie de evrei din Rusia țaristă, care se luptă să-și păstreze tradițiile și obiceiurile, într-o lume potrivnică, intolerantă.

Pista sonoră este inspiratorul de groază, fără de care celebrul „*The Shining*“ (Wendy Carlos, 1980) ar fi fost un banal thriller. O legătură indestructibilă între muzica și povestea filmului, pe care o simțim pe pielea noastră, scenă cu scenă, progresiv, și pe care o evaluăm la superlativ, ca pe un exemplu eficace al contopirii desăvârșite între cele două arte, a sunetelor și a filmului.

Compozitorul unei coloane sonore cucerește, odată cu personajul principal, laurii victoriei în „*Chariots of Fire*“ din 1981 (Hugh Hudson) și, de asemeni, explorează teritorii unde omul cu greu poate supraviețui, *Antarctica* (Koreyoshi Kurahara, 1983). Este vorba desigur, de Evangelos Odysseas Papathanassiou aka **Vangelis**, care ocupă un meritos loc 46, cu „*Blade Runner*“ (1982), în lista celor mai bune 250 de coloane sonore ale omenirii, întocmită de Institutul American de Film. **Vangelis** nu este desigur singurul compozitor al Artei Sunetelor care certifică îngemănarea adorabilă a celor două arte, deși după valoarea creației sale, îl pot așeza, fără tăgadă, între primii cinci din fruntea plutonului.

Original Soundtrack însoțește personajul principal dând autenticitate locului în „*Crossroads*“ (Walter Hill, 1986) sau în „*O Brother, Where Art Thou?*“ (Joel & Ethan Coen, 2000), permanentizând rezonanța *folk-blues*-ului peste timp. O idee la care vom reveni, într-un capitol special dedicat filmelor *blues*-ului, atunci când vom aduce în discuție celebra serie de aur a unei călătorii muzicale istorice, în lumea cunoscută sau, (mai corect spus!) necunoscută a *blues*-ului. Creatorul acesteia este **Martin Scorsese**, regizorul de Oscar al peliculei „*The Departed*“ (tradus la noi, Cârțița) a cărui coloană sonoră este realizată de **Howard Shore**, intrat în conștiința publicului pentru magnifica trilogie „*Stăpânul Inelelor*“.

Apoi, *soundtrack*-ul este animatorul filmelor de acțiune gen „*The Matrix*“ (Andy Wachowski, 1999). Creată de **Don Davis**, muzica acestei serii stimulează și dinamizează acțiunea, închegând din părți clasice suprapuse cu blocuri sonore sintetice un amestec agil de operativitate și spontaneitate.

O secțiune aparte va conține acele frumoase povești cu subiect muzical: „*Grease*“ (Randal Kleiser, 1978), „*Quadrophenia*“, un film creat după opera rock (Franc Roddam, 1979), „*Hair*“ (Milos Forman, 1979), „*The Blues Brothers*“ (John Landis, 1980), „*Ragtime*“ (M. Forman, 1981), „*Ladies and Gentlemen, the Fabulous Stains*“ (Lou Adler, 1982), „*Purple Rain*“ (Albert Magnoli, 1984), „*Dirty Dancing*“ (Emile Ardino, 1987), „‘68“ (Steven Kovacs, 1987), „*Blues Brothers 2000*“ (J. Landis, 1998), „*Almost Famous*“ (Cameron Crowe, 2000), „*High Fidelity*“ (Stephen Frears, 2000), „*Schultze Gets the Blues*“ (Michael Schorr, 2005), *The Boat That Rocked* (Richard Curtis, 2009), *The Runaways* (Floria Sigimondi, 2010), *Rock of Ages* (Adam Shankman, 2012). Străduindu-mă doar să vi le enumăr pe cele mai importante și cunoscute, am lăsat la urmă un film special, cu impact pentru *rocker*-ul flămând de libertate și ... muzică. „*The Music Never Stopped*“ (Jim Kohlberg, 2011) Ideea acestui film este comunicarea. O încercare grea din viața reală, trecută doar cu ajutorul muzicii și al ei, volatil și tămăduitor efect.

Pe 6 septembrie 2014 a fost lansată transpunerea în digital a excepționalului „*ZID*“ (chiar de ziua autorului). Selecția, dezvăluită la Festivalul de Film de la Toronto, este viziunea originală și completă a lui **Roger Waters** care, împreună cu Sean Evans (debut regizoral), a montat și aranjat, în 133 de minute, filmările din 3 orașe de pe 2 continente a mărturiilor din concert. Așa cum ne-a obișnuit, Waters își va exprima pentru posteritate durerea pricinuită de pierderea tatălui în cel de-al doilea război mondial, dimpreună cu mărturisirea convingerilor sale politice și pledoaria pentru pace și înțelegere. Un film de artă care nu trebuie ratat pe DVD sau Blu-Ray. Probabil mai explozivă decât incitanta versiune din 1982 a lui **Alan Parker**. Așadar, Roger Waters, „*The Wall*“, UK 2014 cu: Roger Waters, Dave Kilminster, Snowy White, G.E. Smith, Jon Carin, Harry Waters, Graham Broad, Robbie Wyckoff, Jon Joyce, Pat Lennon, Mark Lennon, Kipp Lennon, India Waters, Jack Waters, Willa Rawlinson, Peter Medak.

Descrierea concertelor concept nu putea începe decât cu „*Woodstock*“ (Michael Wadleigh, 1970)! Cel mai mare show rock and roll care a avut loc vreodată în United States! Un festival de 3 zile, la care au asistat 400.000 de oameni, în fața cărora au cântat

printre alții: Melanie, Joan Baez, Santana, Canned Heat, Mountain, Grateful Dead, CCR, Janis Joplin, The Who, Joe Cocker, Ten Years After, The Band, Johnny Winter, Crosby, Stills, Nash & Young, Jimi Hendrix etc. Opusul acestui mega-eveniment a fost Festivalul de la Altamont, un show (gratis) pentru 300.000 de oameni, cu deznodământul tragic redat în documentarul „*Gimme Shelter*” (Albert Maysles, David Maysles, 1970). Prezentarea noastră va urmări acele întâmplări live unice ale unor trupe fanion din diferite curente muzicale. Pe scurt, stilul și documentarul: rock-pop - „*The Beatles Let it Be*” (Michael Lindsay-Hogg, 1970), soul / stand-up comedy - „*Wattstax*” (Mel Stuart, 1972), rock - *The Last Waltz* (Martin Scorsese, 1978), rock - „*The Kids Are Alright*” (Jeff Stein, 1979), rock - „*No Nukes*” (Daniel Goldberg, 1980), new-wave / pop rock - „*Stop Making Sense*” (Jonathan Demme, 1984), folk rock / country rock - „*Neil Young: Heart of Gold*” (Jonathan Demme, 2005), protopunk / art rock - „*Lou Reed's Berlin*” (A. Garmendia, Julian Schnabel, 2007), soul / R&B - „*Soul Power*” (Jeffrey Kusama-Hinte, 2008). Cele mai multe, rock, pentru că muzica rock este sunet și atitudine.

Tot strâns legat de concerte-eveniment, vom căuta să vă surprindem cu *Filmul documentar de concert*. Scurte explicații: turneul britanic al lui Bob Dylan din 1965 - „*Don't look back*” (D.A. Pennebaker, 1967), un mare festival înainte de „*Woodstock - Monterey Pop*” (D.A. Pennebaker, 1968), viața reală dintr-un turneu american - „*Joe Cocker: Mad Dogs and Englishmen*” (Pierre Adidge, Sid Levin, 1971), primul concert rock umanitar - „*The Concert for Bangladesh*” (Saul Swimmer, 1972), ultimul concert al lui David Bowie în „pielea” personajului său - „*Ziggy Stardust and the Spiders from Mars*” (D.A. Pennebaker, 1973), concert fără public filmat de Pink Floyd în amfiteatrul din orașul Pompei - „*Echoes*” (Adrian Maben, 1972), celebra performanță de la Madison Square Garden a trupei Led Zeppelin - „*The Song Remains the Same*” (Peter Clifton, 1976), debutul în USA al celui mai mare chitarist al omenirii - „*American Landing: Jimi Plays Monterey*” (Chris Hegedus, D.A. Pennebaker, 1986), concertul cu numărul 101 al trupei Depeche Mode - „*101*” (David Dawkins, Chris Hegedus, 1989), nașterea blues-ului - „*Deep Blues*” (Robert Mugge, 1993), 2 concerte la circ cu The Rolling Stones, The Who, Taj Mahal, Marianne Faithfull, Jethro Tull (cu Tommy Iommi la chitară), John Lennon, Eric Clapton, Mitch Mitchell - „*The Rolling Stones Rock and Roll Circus*” (Michael Lindsay-Hogg, 1996), ultima performanță a lui Jimi Hendrix, în fața a 600.000 de oameni - „*Message to Love: The Isle of Wight Festival*” (Murray Lerner, 1997), rădăcinile muzicii latine, prezentate de Harry Belafonte -

Roots of Rhythm, Vol. 1, 2, 3 (Howard B. Dratch, 1997), The Who la apogeul lor - „*Listening to You: The Who at the Isle of Wight*” (M. Lerner, 1998), antologie Otis Redding - „*Dreams to Remember*” (Gary Stewart, 1998), Ry Cooder cutreieră Cuba și reînvie elitele acestui club celebru - Buena Vista Social Club (Wim Wenders, 1999), un documentar despre artiștii prezenți pe coloana sonoră a filmului „*O Brother, Where Art Thou?*” - *Down from the Mountain* (Nick Doob, Chris Hegedus, 2000), R. L. Burnside, Junior Kimbrough în „*You See Me Laughin'*” (Mandy Stein, 2002), Wilson Pickett, The Chi-Lites, Carla Thomas, Mary Wilson, Ann Peebles în „*Only the Strong Survive*” (Chris Hegedus, D.A. Pennebaker, 2002), concert în memoria lui George Harrison cu Paul McCartney, Eric Clapton, Ringo Starr, Tom Petty, Jeff Lynne - „*Concert for George*” (David Leland, 2003), viața unor rockeri americani care străbat Canada într-un tren (Grateful Dead, Janis Joplin, The Band) în anii 70 - „*Festival Express*” (Bob Smeaton, 2003), 100 de ani de blues - „*Lightning in a Bottle*” (Antoine Fuqua, 2004), cea mai bună componență a trupei Jethro Tull înainte de lansarea celebrului „*Aqualung*” (Ian Anderson, Martin Barre, Clive Bunker, Glen Cornick, John Evan) - „*Nothing Is Easy: Jethro Tull Live at the Isle of Wight 1970*” (M. Lerner, 2005), Bob Dylan '61 - '66 - „*No Direction Home*” (Martin Scorsese, 2005), portretul unui rocker la apus de carieră - „*Ain't In It For My Health: A Film About Levon Helm*” (Jacob Hatley, 2010).

Criticul muzical **Ralph J. Gleason**, unul din editorii fondatori ai revistei „**Rolling Stone**” și co-fondator al Festivalului de la Monterey, a realizat un documentar muzical despre scena psihedelică din San Francisco: „*Go Ride the Music and West Pole*” (1968, 1970). Este un jurnal muzical al acelor frumoase vremuri în care vedetele erau Grateful Dead, Jefferson Airplane și Steve Miller Band. Veți descoperi filmări cu două trupe puțin cunoscute și văzute live: Quicksilver Messenger Service și Ace of Cups. Într-o viziune proprie, o călătorie în timp, cu staruri rock în acțiune, pentru noi și urmașii noștri. Dar Gleason a fost și producătorul celebrului, „*San Francisco Rock: A Night at the Family Dog*” (Robert N. Zagone, 1970), (mai) cunoscut la noi, în special pentru excepționala prestație a lui **Carlos Santana**, despre care scria în **Rolling Stone**: „*Santana goes back deep into the roots of today's music, not only just to the time when the Family Dog was at the Avalon, but back further into the heavy dosages of Latin and African rhythms that have been part of American music for a long time.*” Gleason este ochiul magic ce a surprins scena hippie Haight-Ashbury în esența ei.